

2M-IT Oy:n ja Euran perusturvapalveluiden sopimusasiakirjat

930/00.04.02/2020

Petu 19.05.2020 § 53

Euran kunnan perusturvapalveluilla ja Medbit Oy:llä on ollut voimassa oleva puitesopimus 22.12.2011 alkaen. Medbit Oy on toimittanut Euran perusturvapalveluille mm. palvelin-, projekti- ja integraatiopalvelut sekä tietoliikenneliittymät. Euran kunta on omistanut Medbit Oy:stä yhden osakkeen ja sen osuus äänistä oli 0,12%.

Medbit Oy ja Medi-It Oy hyväksyivät yhtiökokouksissaan sulautumisen 2M-IT Oy:ksi marraskuun lopussa 2017. Euran kunnanhallitus hyväksyi kokouksessaan 11.12.2017 Euran kunnan osalta Medbit Oy:n ja Medi-It Oy:n sulautumisen 2M-IT Oy:ksi sulautumissuunnitelman mukaisesti. Euran kunnan omistusosuus 2M-IT Oy:ssä on 0,08 %. Lisäksi Euran kunnanhallitus hyväksyi kokouksessaan 20.05.2019 2M-IT Oy:n päivitetyn osakassopimuksen. 2M-IT Oy:n suurimmat omistajat ovat Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri, Satakunnan sairaanhoitopiiri, Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiiri, Kymenlaakson sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymä, Keski-Suomen sairaanhoitopiiri, Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveysyhtymä, Vaasan sairaanhoitopiiri sekä Porin kaupunki.

2M-IT Oy on lähestynyt Euran perusturvapalveluita Medbit Oy:n aikaisten sopimusasiakirjojen päivittämiseksi. Sopimukset on siirretty Euran kunnan suostumuksella 2M-IT Oy:lle. Euran perusturvapalveluiden ostot 2M-IT Oy:ltä ovat vuositasolla noin 130 000 euroa, mikä on huomioitu Euran perusturvapalveluiden vuoden 2020 talousarviossa. Ostot on suoritettu sidosryhmähankintana.

2M-IT Oy on julkisina hankintaviranomaisina toimiville osakkeenomistajilleen ICT-palveluja tuottava hankintalain tarkoittama sidosyksikkö. Hankintalakiä ei sovelleta hankintaan, jonka hankintayksikkö tekee sidosyksiköltään (Laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista ((1397/2016) 15 § Hankinnat hankintayksikön sidosyksiköltä).

Hankintayksikön ei tarvitse kilpailuttaa hankintojaan lainsäädännön mukaisesti, mikäli se tekee hankinnan hankintalaissa tarkoitetusta sidosyksiköltään, vaikka sopimus täyttäisikin hankintalain mukaiset hankintasopimuksen tunnusmerkit. Sidosyksikköhankinnasta käytetään myös usein nimitystä in-house hankinta. Suorahankinnat in house-yhtiönä toimivalta Palveluntuottajalta edellyttävät, että osapuolten välillä on julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016) annetun lain mukainen in house-suhde ja että Palveluntuottaja noudattaa omassa toiminnassaan mm. hankintalakiä ja on asianmukaisesti kilpailuttanut kolmansilta tahoilta hankkimansa osakkeenomistajilleen tuottamat palvelut ja tavarat.

Sidosyksikköaseman syntyminen on kokonaisarviointia, eikä ole sidoksissa esimerkiksi osakeomistuksen suuruuteen. Sidosyksikkösääntelyn näkökulmasta hankintalaki asettaa in house-hankinnalle usean omistajan sidosyksikössä 7 kriteeriä: 1) muodollisesti erillinen ja päätöksenteon kannalta

itsenäinen yksikkö, 2) yksin tai yhdessä muiden hankintayksiköiden kanssa käyttää määräysvaltaa yksikköön samalla tavoin kuin omiin toimipaikkoihinsa, 3) ulosmyyntirajoitus (tätä koskevat siirtymäsäännökset), 4) sidosyksikössä ei muita kuin hankintayksiköiden pääomaa. Hankintayksiköt käyttävät yhdessä määräysvaltaa, kun 5) sidosyksikön toimielimet koostuvat kaikkien hankintayksiköiden edustajista, 6) hankintayksiköt voivat yhdessä käyttää ratkaisevaa päätösvaltaa sidosyksikön strategisiin tavoitteisiin ja tärkeisiin päätöksiin sekä 7) sidosyksikkö toimii määräysvaltaa käyttävien hankintayksiköiden etujen mukaisesti.

Oikeuskäytännön näkökulmasta tätä määräysvallan konkretisointia (edellä mainitut kohdat 5-7) voidaan tehdä seuraavin instrumentein: yrityksen johdon / johtokunnan toimivaltuudet suhteessa omistajaan, yhtiöjärjestys, konserniohjaus ja omistajaohjaus, konserniohjeet, osakassopimus ja tosiasiallinen valvonta.

2M-IT OY on itsenäinen osakeyhtiö, jolla on oma hallitus ja toimitusjohtaja, jolloin se on päätöksenteon kannalta arvioiden itsenäinen yksikkö. Se ei toimi markkinoilla ja sen ulosmyynti alittaa ulosmyyntirajoituksen, yhtiön hallitus myös seuraa ulosmyyntiä säännöllisesti. Yhtiön pääomassa ei ole muiden kuin hankintayksiköiden sijoittamaa pääomaa.

Vuonna 2019 voimaantulleessa uudessa 2M-IT Oy:n osakassopimuksessa on täsmennetty sitä menettelyä, jolla kaikilla omistajilla on vaikutusmahdollisuus hallituksen muodostumiseen ja sitä kautta strategiseen päätöksentekoon, mikä on katsottu olennaiseksi sidosyksikköaseman kannalta. Omistajat ovat myös syksyllä 2018 laatineet yhteisen omistajastrategian, jota kautta varmistetaan, että yhtiö toimii omistajien tavoitteiden mukaisesti.

Omistajastrategiaprosessi on säännöllinen ja sen kautta seurataan omistajien tahtotilaa yhtiön toiminnan kannalta. Tarvittaessa osakaskokous ottaa kantaa omistajastrategiaan ja sen tavoitteisiin. Osakaskokous kokoontuu säännöllisesti ja aina tarvittaessa linjaamaan ja käsittelemään yhtiön ajankohtaisia ja strategisia asioita. Osakaskokouksessa kaikilla osakkailla on sama äänimäärä.

Edellä kerrotuilla perusteilla 2M-IT Oy:n toiminta ja se miten sen hallinto ja valvonta on järjestetty, täyttää hankintalain sidosyksikölle asettamat vaatimukset. Näyttäisi vahvasti siltä, että 2M-IT Oy on Euran kunnan sidosyksikkö. Hankintalain perusteella Euran kunta voi tehdä kilpailuttamatta sopimuksen 2M-IT Oy:n palveluiden hankkimisesta sopimusasiakirjojen ehtojen mukaisesti.

Tosin sidosyksikkö aseman määrittelyyn liittyy myös riskejä, jotka ovat Euran kunnan pieni omistusosuus 2 M-IT Oy:ssä ja antaako pieni omistusosuus tosiasiallista määräysvalta Euran kunnalle 2M-IT Oy:ssä eli asia ei ainakaan ole täysin selvä. Hyvin tulkinnanvaraisissa / rajatapauksissa myös eri juristien näkemyserot korostuvat.

Esityslistan liitteenä sopimusasiakirjat.

Valmistelu- ja lisätiedot: perusturvajohtaja Kalevi Mäkipää, puh. 044 422 4070.

Ehdotus

Perusturvajohtaja:

Perusturvalautakunta päättää hyväksyä sopimusasiakirjat. Lisäksi perusturvalautakunta valtuuttaa viranhaltijat tekemään tarvittaessa vähäisiä muutoksia sopimusasiakirjoihin.

Päätös

Perusturvalautakunta:

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.
